

REFERAT Udvalget for Erhverv, Klima og Lokal udvikling - 2022-2025 d. 06-03-2023

Mødedato Mandag d. 06. marts 2023 kl. 16:30

Mødested Mødelokale 5, Allerslev

Mødedeltagere Susanne Borup, Grethe Nørtoft Saabye, Nynne Larsby Friis, Klaus Kristiansen, Bente Blumensaat, Jens K. Jensen

Indholdsfortegnelse

EKL - Godkendelse af dagsorden.....	3
EKL - Orientering marts 2023.....	4
EKL - Handleplan for Klimainsatsen 2023-2024.....	5
EKL - Undersøgelse af potentiale for solceller på tagflader i Lejre Kommune.....	8
EKL - Præsentation af ny visuel identitet for Erhverv Lejre.....	10
EKL - Udmøntning af Landsbypulje 2023.....	11
EKL - Eventuelt.....	13
EKL - Godkendelse af referat.....	14

Punkt 1: EKL - Godkendelse af dagsorden

Beslutning

Godkendt.

Punkt 2: EKL - Orientering marts 2023

22-008602

Beslutning

Taget til efterretning.

Resumé

A. Borgermøde om resultaterne af termonet-screeninger

Der er booket følgende datoer til afholdelse af borgermøde:

- 25. april 2023 kl. 18.30-20.30 for Gevninge og Åm
- 26. april 2023 kl. 18.30-20.30 for Ejby og Kirke Sonnerup
- 2. maj 2023 kl. 18.30-20.30 for Kirke Hyllinge
- 3. maj 2023 kl. 18.30-20.30 for Kirke Sæby og Vester Sæby

Der vil på et senere tidspunkt blive udsendt invitationer med program og praktiske informationer til alle landsbyerne.

Punkt 3: EKL - Handleplan for Klimaindsatsen 2023-2024

23-001362

Beslutning

Orientering taget til efterretning.

Udvalget ønsker at lægge fokus på landbruget i 2024.

Resumé

I denne sag orienteres Udvalget for Erhverv, Klima & Lokal udvikling om Handleplan for Klimaindsatsen 2023-2024.

Indstilling

Direktionen indstiller:

1. at orienteringen om Handleplan for Klimaindsatsen 2023-2024 tages til efterretning.

Beslutningskompetence

Udvalget for Erhverv, Klima & Lokal udvikling.

Sagsfremstilling

I denne sag forelægges administrationens prioritering af klimaarbejdet i Handleplan for klimaindsatsen 2023-2024.

Status på Klimaindsatsen

Lejre Kommunes Klimaplan blev vedtaget på kommunalbestyrelsesmødet den 23. marts 2021, sag nr. 15. Af Klimaplanen fremgår det, at der følges op på klimaindsatsen årligt med en status på klimaprogrammet, herunder om programmet bevæger sig planmæssigt fremad. Desuden er det med Klimaplanen vedtaget, at planen evalueres og revideres hvert femte år og tilpasses eventuelle nye nationale målsætninger. Næste revision af Klimaplanen forventes vedtaget i 2025.

Formålet med Klimaplanen er todelt med fokus på henholdsvis klimaneutralitet og klimarobusthed. I denne sag orienteres Udvalget for Erhverv, Klima & Lokal udvikling om, hvordan administrationen vil arbejde med reduktion af drivhusgasser i perioden 2023-2024. Af den nyligt vedtagne Klimatilpasningsplan 2022 fremgår det, hvordan der arbejdes med klimarobusthed i de kommende år. Læs mere om Klimatilpasningsplanens konkrete handlinger her: [Udpegninger - Klimatilpasningsplan - Lejre Kommune \(niras.dk\)](#)

Klimaplanens indsatser målrettet reduktion af drivhusgasser kan inddeles i følgende indsatsområder:

1. Transport
2. Energi
3. Landbrug
4. Ressourcer og cirkulær økonomi
5. Kommunen som virksomhed
6. Kommunikation og engagement

Der er p.t. iværksat indsatser på tværs af alle ovenstående kategorier, og 23 af de 59 indsatser i Klimaplanen er påbegyndt og i proces. I det følgende skitseres ni indsatser, der er endeligt udført siden Klimaplanens vedtagelse i 2021:

- Opsætning af ladestandere strategiske steder i kommunen. Projektet er gennemført i september 2022, hvor den sidste af de tre hurtigladere i Hvalsø er sat i drift. Kapaciteten fordobles forår 2023 for alle tre ladestandere, så flere biler kan lade samtidig.
- Elektrificering af Movias rutebusser gennemført december 2022
- Mobilitet på tværs: Kisserup Kører Grønt er gennemført og afsluttet i 3. kvartal 2022. Der er skabt viden om, hvordan en landsby i Lejre Kommune kan omstille til mere klimavenlig mobilitet

- Attraktive og cykelvenlige stationer ved Hvalsø Station og Lejre Station er gennemført i foråret 2022
- Varmeplanen er vedtaget februar 2023
- Opsætning af ladestandere til kommunens egne biler efterår 2022
- Energirenovering af vejbelysning, hvor lyskilder udskiftes til LED, gennemført i 2022
- Affaldssortering i kommunale institutioner er gennemført i 2022
- I fire landsbyer er der oprettet velfungerende, borgerdrevne repair-caféer. Lejre Kommune har en grøn førerposition blandt landets kommuner i forhold til antal repair-caféer.

For en uddybning af ovennævnte indsatser, se bilag 1.

Udover de gennemførte indsatser, har Lejre Kommune igangsat handlinger på klimaområdet, som er i proces og videreføres i de kommende års klimaarbejde. I det følgende fremhæves væsentlige milepæle, som er opnået som en del af disse igangværende projekter:

- Der er skrevet kontrakt med Nabogo, som er en platform for samkørsel, der kan understøtte grøn mobilitet i Lejre Kommune
- 55 af kommunens biler er omlagt til el. Af KL's nøgletal for 2022 fremgår det, at Lejre ligger på en fjerdeplads blandt landets kommuner i forhold til andel grønne biler i kommunens samlede bilflåde
- I forhold til omstilling af varmforsyningen, undersøges det i øjeblikket, om der er potentiale for fjernvarme i Østed og Lejre, ligesom der netop er screenet for potentiale til termonet i otte landsbyer
- Den 1. oktober 2022 startede Lejre Kommune energisparekampagnen ”Spar på energien – også på arbejdet!” for kommunen som organisation. I december 2022 blev der brugt 15 % mindre strøm og 25 % mindre varme end i december 2021. Der sås tilsvarende store besparelser i oktober og november
- Klimaugen er afholdt i september 2021 og blev i 2022 udvidet til to uger. Begge år med bred deltagelse blandt borgere, foreninger og erhverv

For en uddybning af ovennævnte indsatser, se bilag 2.

Principper for prioritering af fremtidige indsatser

Klimaplanen består af en mængde indsatser af forskellig karakter - nogle er målbare, og kan generere en relativt præcis CO₂-reduktion, eksempelvis omlægning af kommunens bilflåde til elbiler. Andre tiltag er derimod mere kvalitative og kan ikke vurderes ud fra samme målestok; Klimaugen er f.eks. vanskelig at måle reduktioner på, men den kan oplyse, inspirere og kan skabe engagement og fremme adfærdsskift. For at kunne prioritere mellem Klimaplanens forskellige tiltag, har administrationen derfor opstillet følgende parametre for prioritering af de kommende års klimaarbejde:

A) Omkostningseffektive tiltag: Jo større CO₂-reduktion pr. krone, desto højere prioritet.

B) Tiltag med markant signalværdi: Tiltag, der kan motivere andre til at engagere sig og ændre adfærd, prioriteres.

C) Tiltag med gode synergieffekter: Tiltag, der også understøtter sundhed, almen dannelse, biodiversitet, miljø, rekreation, herlighedsværdi m.m. prioriteres.

Prioritering af klimaindsatsen 2023-2024

I 2023 og 2024 har administrationen med udgangspunkt i ovenstående principper prioriteret 33 specifikke indsatser i en samlet Handleplan for Klimaindsatsen 2023-2024 (Se bilag 2). 23 indsatser er allerede i proces og fortsættes, mens ni nye indsatser iværksættes i 2023-2024. En enkelt indsats afventer eksterne aktører. For hver indsats er angivet indsatsområde, interessenter, næste skridt, ansvarligt center, periode samt nuværende status for indsatsen.

Som det fremgår af handleplanen fylder særligt indsatser på transport- og energiområdet samt for kommunen som virksomhed. At fokusere på transport- og energiområdet, hvor indsatserne netop rummer et stort potentiale for at

nedbringe CO2-udledningen, stemmer således overens med ovenstående prioriteringsprincipper. Transport og energi står for hhv. 51 % og 23 % af CO2-udledningen i Lejre Kommune (2019).

Udledninger fra kommunen som virksomhed fylder ikke meget i det samlede CO2-regnskab, men når Lejre Kommune går forrest som rollemodel i den grønne omstilling, kan det motivere til adfærdsændringer og engagement i hele kommunens geografi. Desuden opnås for mange af disse tiltag synergieffekter, såsom økonomiske besparelser, mindre forurening, klimadannelse, osv. Med udgangspunkt i de anførte principper for prioritering tilfører de ni indsatser for kommunen som virksomhed både markant signalværdi og en række synergieffekter.

Landbrugssektoren står for 24 % af udledningerne i kommunen. Der er områder indenfor landsbrugssektoren, som kommunen kan påvirke med moderate reduktioner til følge. Dog reguleres denne sektor i høj grad på europæisk og nationalt niveau, og derfor er indsatserne på landbrugsområdet begrænsede i Handleplan for Klimaindsatsen 2023-2024.

Af Klimaplanen fremgår det, at: *'Vi har en plan, men vi er klar til at gribe de muligheder, der opstår undervejs samt tilpasse planen til nye vilkår.'* (Klimaplanen, s. 16). Handleplan for Klimaindsatsen 2023-2024 udstikker, ligesom Klimaplanen, en retning for klimaarbejdet med mulighed for at kvalificere og tilpasse indsatserne til ny viden og nye vilkår undervejs.

Økonomi og finansiering

Økonomiske konsekvenser fremgår ikke af Handleplan for Klimaindsatsen 2023-2024, men vil blive forelagt løbende i takt med udmøntning.

Bilag

Bilag 1 _Gennemførte indsatser 2020-2022

Bilag 2 _Handleplan for klimaindsatsen 2023-2024

Punkt 4: EKL - Undersøgelse af potentiale for solceller på tagflader i Lejre Kommune

23-000219

Beslutning

Ad. 1) - 2) Indstillingerne tiltrådt.

Resumé

I Lejre Kommunes Klimaplan 2020 - 2050 er det en overordnet målsætning at øge produktionen af vedvarende energi i kommunen med 150.000 MWh frem mod 2030. I forlængelse heraf skal kommunen, ifølge Klimaplanen, understøtte opsætning af solceller på tagflader af eksisterende byggeri.

En undersøgelse af potentialet for at opsætte solceller på bygninger i hele kommunens geografi kan danne grundlag for det videre strategiske arbejde med vedvarende energiproduktion og ligeledes understøtte målsætningerne i Klimaplanen.

I denne sag drøfter og beslutter udvalget, om en undersøgelse af potentialet for solceller på tagflader af eksisterende byggeri i Lejre Kommune skal gennemføres.

Indstilling

Direktionen indstiller:

1. at Niras tilbud på 55.000 kr. for en undersøgelse af potentialet for solceller på tagflader i Lejre Kommune accepteres.
2. at udgiften på 55.000. kr. finansieres af de allerede frigivne, men ubrugte midler på anlæg 401 til plan for varme og energiforsyningen.

Beslutningskompetence

Udvalget for Erhverv, Klima & Lokal udvikling.

Sagsfremstilling

Historik

CO₂-udledning fra energisektoren udgør en stor andel af den samlede drivhusgasudledning i Lejre Kommune. I 2019 stod energi for 23 % af den samlede CO₂-udledning. Omstilling fra fossile brændsler til grøn energi er derfor en væsentlig del af kommunens klimaarbejde, hvilket også afspejles i Klimaplanen. Her er det en målsætning, at energiforsyningen skal være CO₂-neutral i 2040, og et delmål på vejen dertil er, at der skal etableres 150.000 MWh vedvarende energiproduktion i form af 100 ha solcellemarker frem mod 2030. Med denne sag fremhæves et af de tiltag i Klimaplanen, der kan understøtte vedvarende energiproduktion lokalt: Opsætning af solceller på eksisterende tagarealer og ved nybyggeri.

Kampen om arealerne

Danmarks arealer forventes at komme under pres i fremtiden. Allerede nu er der i følge Teknologirådet planlagt for mellem 130 og 140 % af Danmarks areal i 2050. Kampen om arealerne handler om, at det åbne land skal rumme både landbrug, placering af vedvarende energianlæg, tilpasning til klimaforandringer, udtagning af lavbundslande, skovrejsning, grundvandssikring, ønsker om sammenhængende naturarealer, byudvidelser m.m. Den lokale planlægning for udbygning af vedvarende energianlæg i Lejre Kommunes arealer bør derfor også have denne udfordring for øje.

Solceller på tagflader

En måde at skabe mere plads til vedvarende energiproduktion er at undersøge, om det er muligt at udnytte de arealer, der findes på tagflader af eksisterende bygninger beliggende i kommunens geografi.

Rådgivningsvirksomheden Niras tilbyder at kortlægge kommunens solcellepotentiale ved hjælp af et kommunedækkende 3D-kort, hvor samtlige tagflader analyseres ud fra parametre som taghældning, tagets areal og retning, soleksponering, vejforhold, m.m.

På basis af undersøgelsen vil det være muligt at estimere det samlede potentiale for grøn elproduktion på tagfladerne i Lejre Kommune. Desuden vil resultatet af undersøgelsen kortlægge, hvilke bygninger, der mest omkostningseffektivt vil

kunne producere grøn strøm via solceller installeret på tagfladen.

Administrationens vurdering

Administrationen vurderer, at der er behov for fortsat at understøtte produktion af vedvarende energi lokalt, hvis vi skal nå Klimaplanens mål om produktion af 150.000 MWh frem mod 2030. Potentialet for at etablere solceller på tage i Lejre Kommune er meget diffust. En undersøgelse af potentialerne vil give et mere klart billede af potentialet, som samtidig kan bruges i afvejningen af behovet for reservation af arealer til energiproduktion i det åbne land, f.eks. i form af solcellemarker.

Derfor anbefaler administrationen Udvalget for Erhverv, Klima & Lokal udvikling at gennemføre en undersøgelse af potentialet for solceller på tagflader i Lejre Kommune.

Økonomi og finansiering

Administrationen anbefaler at afsætte 55.000 kr. ekskl. moms til undersøgelse af potentialet for solceller på tagflader på bygninger i Lejre Kommune. Administrationen foreslår, at udgiften finansieres af de allerede frigivne, men ubrugte midler på anlæg 401 Varme- og Energiplanlægning. Det afsluttende arbejde med varmeplan 2022 har ikke vist sig at kræve den tidligere forventede eksterne konsulentbistand.

Punkt 5: EKL - Præsentation af ny visuel identitet for Erhverv Lejre

22-007560

Beslutning

Taget til efterretning

Resumé

Udvalget for Erhverv, Klima & Lokal udvikling præsenteres under dette punkt for den nye visuelle identitet for Erhverv Lejre.

Indstilling

Direktionen indstiller:

1. At præsentationen tages til efterretning.

Beslutningskompetence

Udvalget for Erhverv, Klima & Lokal udvikling.

Sagsfremstilling

Baggrund

Som led erhvervspolitikken er det ambitionen, at Lejre Kommune skal have et tydeligt kendt og anerkendt brand som erhvervskommune.

Udvalget for Erhverv, Klima & Lokal udvikling besluttede derfor på sit møde den 4. oktober 2022, sag nr. 8, at der skulle udarbejdes en visuel identitet og digitalt markedsføringsmateriale til Erhverv Lejre, som kan skabe øget synlighed og genkendelighed omkring de lokale erhvervsindsatser.

Visuel identitet skal skabe øget synlighed om erhvervsindsatser

I arbejdet med at skabe den visuelle identitet og det tilhørende digitale markedsføringsmateriale, har det været vigtigt, at der er en tydelig rød tråd til Lejre Kommunes visuelle identitet og Vores Sted, sådan at materialet kan skabe øget synlighed og genkendelighed omkring erhvervsindsatserne i Lejre Kommune.

Den visuelle identitet og tankerne bag præsenteres for udvalget på mødet, og består af et logo for Erhverv Lejre, en logo-/designmanual, skabelon til digitale/trykte materialer i A4 format (onepager), som kan bruges til invitationer, produktark over services, informationsmaterialer med videre samt grafik til brug på sociale medier.

Økonomi og finansiering

Det har kostet 50.000 kr. at udvikle den visuelle identitet. Beløbet afsatte Udvalget for Erhverv, Klima & Lokal udvikling på sit møde den 4. oktober 2022. Udgiften er afholdt i 2022.

Punkt 6: EKL - Udmøntning af Landsbypulje 2023

23-000771

Beslutning

Ad. 1) - 2) Indstillingerne tilrådt. Udvalget får kriterier for udmøntning til behandling i april.

Resumé

Kommunalbestyrelsen besluttede på sit møde den 27. februar 2023, sag nr. 9, at frigive årets Landsbypulje og tildele Udvalget for Erhverv, Klima & Lokal udvikling kompetencen til at udmønte denne.

Med denne sag skal udvalget beslutte, hvad midlerne i Landsbypulje 2023 skal prioriteres til, samt hvordan udmøntningen skal foregå.

Indstilling

Direktionen indstiller:

1. At der af Landsbypulje 2023 afsættes en pulje på 100.000 kr. til arrangementer under Klimaugen 2023.
2. At de resterende 900.000 kr. af Landsbypuljen 2023 prioriteres til at understøtte den lokale udvikling med fokus på klima og energi, herunder i særlig grad etablering af lokale og borgerdrevne energifællesskaber.

Beslutningskompetence

Udvalget for Erhverv, Klima & Lokal udvikling

Sagsfremstilling

Baggrund

Lejre Kommune har siden 2014 haft en pulje på 1 mio. kr. til udvikling af nærområder og landsbyer. Siden 2020 har puljen været kendt som Landsbypuljen. Puljens formål er at understøtte lokale borgergrupper og ildsjæle, der tager initiativ til udvikling af deres nærområder inden for rammerne af Vores Sted og, siden 2021, Lejre Kommunes Klimaplan.

I 2021 og 2022 har 100.000 kr. ud af den samlede pulje været afsat til arrangementer i Klimaugen.

I 2022 besluttede Udvalget for Erhverv, Klima & Lokal udvikling at prioritere de resterende 900.000 i årets Landsbypulje til indsatser inden for områderne "Energifællesskaber" og "Adgang til natur".

Udmøntningen af Landsbypuljen foregik i 2022 på følgende vis:

- Pulje til arrangementer i Klimaugerne: Puljen åbnede i april 2022, og ansøgninger blev modtaget løbende, og Udvalget for Erhverv, Klima & Lokal udvikling behandlede de indkomne ansøgninger den 15. august 2022, hvorefter ansøgerne fik svar. Arrangementerne foregik i perioden 3.-17. september 2022. Der blev udmøntet 66.400 kr.
- Pulje til "Energifællesskaber" og "Adgang til natur": Puljen åbnede i juni, og ansøgninger blev modtaget løbende frem til 20. november 2022. Udvalget behandlede løbende de indkomne ansøgninger, og havde ved årets udløb udmøntet 225.940 kr. i støtte til fire projekter.

Prioritering af midlerne i Landsbypuljen 2023

På baggrund af erfaringerne fra Landsbypuljen 2022 og drøftelser i udvalget i februar vedrørende termonet-screeninger, lægges der op til, at Landsbypuljen også i 2023 målrettes til at understøtte den lokale udvikling med fokus på klima og energi.

Derfor anbefaler administrationen, at der igen i 2023 afsættes en pulje på 100.000 kr. til arrangementer under Klimaugen, mens de resterende 900.000 kr. i årets pulje afsættes til at fortsætte indsatsen fra 2022 med fokus på etablering af lokale og borgerdrevne energifællesskaber i landsbyer og lokalområder, der ikke vurderes at have potentiale i forhold til fjernvarme. Lokale energifællesskaber i landsbyer og lokalområder kan både handle om varme- og energiforsyning, fx fælles solceller, jordvarme, termonet mv., og de skal være med til at sikre omstilling af eksisterende gas- og oliefyr til klimavenlige alternativer.

Erfaringerne fra 2022 viser, at projekter om energifællesskaber kræver en vis modning, før de søger midler til konkrete indsatser, idet det er en stor opgave for frivillige at kaste sig ud i afklaringen og etableringen af et energifællesskab. Uvisheden om, hvorvidt der overhovedet er potentiale, vurderes at være en barriere for at få flere til at afsøge fælles løsninger.

Af den årsag, og fordi Lejre Kommunes Varmeplan viste, at kun enkelte landsbyer har potentiale for fjernvarme, valgte Kommunalbestyrelsen den 28. november 2022, sag nr. 12, at afsætte midler til screening af termonet-potentialet i otte landsbyer. Disse screeninger blev forelagt Udvalget for Erhverv, Klima & Lokal udvikling den 6. februar 2023, sag nr. 3. Udvalget besluttede at afholde borgermøder om resultatet af screeningerne som led i en proces for at skabe den nødvendige lokale opbakning, inden der udarbejdes et projektforslag. Udvalget besluttede også, at administrationen skulle afsøge priser på projektforslag og komme med forslag til finansiering af projektforslagene.

Da termonet på nuværende tidspunkt ikke hører under varmeforsyningsloven, kan et kommunalt ejet forsyningsselskab ikke varetage virksomhed, der driver termonet. Derfor skal udgifter til projektforslag som udgangspunkt finansieres af borgerne selv. For at sikre fremdrift i projekterne anbefaler administrationen derfor, at Landsbypuljen 2023 i første omgang reserveres til at finansiere udarbejdelse af projektforslag for de af de screenede landsbyer, som skaber tilstrækkelig lokal opbakning. Det undersøges inden borgermøderne, på hvilke vilkår der kan gives tilskud til projektforslagene.

Alt efter hvor mange projektforslag der puljes og indkøbes ved samme rådgiver, vurderer administrationen, at prisen vil ligge i omegnen af 90-150.000 kr. ex moms per projektforslag.

Proces for udmøntning af Landsbypuljen 2023

På baggrund af erfaringerne fra de tidligere år, og den foreslåede prioritering af årets pulje, anbefaler administrationen følgende proces for udmøntning af Landsbypuljen 2023:

- Pulje til arrangementer i Klimaugen 2023: Puljen anbefales at åbne i uge 16, efter at Udvalget for Erhverv, Klima & Lokal udvikling på sit møde den 11. april 2023 har behandlet fremadrettet koncept for Klimaugen. Ansøgninger modtaget før 22. maj 2023 behandles på udvalgets møde den 12. juni 2023. Ansøgninger modtaget før 1. august 2023 behandles på udvalgets møde den 14. august 2023.
- Pulje til "Energi og klima": Puljen anbefales udmøntet i to tempi. Første udmøntning anbefales at ske på udvalgets møde den 14. august 2023 til finansiering af projektforslag i de screenede landsbyer, som har dokumenteret tilstrækkelig lokal opbakning inden 31. juli 2023. Såfremt der efter første udmøntning er midler tilbage i puljen, lægges der til udvalgets møde den 5. september 2023 en sag op om udmøntning af de resterende midler.

Punkt 7: EKL - Eventuelt

Beslutning

Intet under dette punkt.

Punkt 8: EKL - Godkendelse af referat